

22.1.2025

Asia/14

14

Valtuutettu Juhani Strandenin aloite liikenneturvallisuuden edistämiseksi

HEL 2024-007953 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juhani Stranden ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupungin tulee asentaa väistämisvelvollisuuden osoittavat kärkikolmiot kaikkiin korotetun jalkakäytävän risteyksiin, väistämisvelvollisuuden selventämiseksi, eikä tällaisia risteyksiä tulisi enää rakentaa. Aloite on liitteenä 1.

Ylijatkettu jalkakäytävä parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä selkeyttää katuverkon jäsentelyä. Nykyisen tieliikennelain mukainen rakenteellinen ratkaisu itsessään osoittaa väistämissäännön ja Helsingin kaupunki toimii lainsäädännön tarkoittaman käytännön mukaisesti. Helsinki on aktiivisesti yhteydessä lainsäätäjään lainsäädännön mukaisen käytännön selkeyttämiseksi.

Uusi 1.6.2020 voimaan tullut tieliikennelaki sisältää uuden väistämissäännön. Tieliikennelain 24 § 3 momentin 4 kohdan mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä muita tienkäyttäjiä tullessa ajoradalle jalkakäytävän tai pyörätien ylityksen jälkeen sekä kohdan 5 mukaan ajoneuvolla on aina väistettävä jalkakäytävää tai pyörätietä käyttävää jalankulkijaa, pyöräilijää tai mopoilijaa ylittäessä jalkakäytävää tai pyörätietä. Sivukadulta tulevalle ajoneuvolle väistämisvelvollisuutta osoittava liikennemerkki voidaan korvata kadun rakenteella. Tyypillisin esimerkki tästä on ns. ylijatkettu jalkakäytävä.

Uusi väistämissääntö on herättänyt keskustelua ja palautetta on saatu sitä mukaa, kun uusia rakenteellisia ratkaisuja on ilmestynyt katukuvaan. Tämä on korostunut talviaikaan.

Helsingissä ylijatsettua jalkakäytävää käytetään hyvin harkitusti ja tyypillisesti vain kohteissa, joissa korostetaan siirtymistä pääverkon kadulta rauhallisemmalle paikalliskadulle. Lisäksi ylijatkettu jalkakäytävä helpottaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kadun ylittämistä ja parantaa kadun ylittämisen turvallisuutta verrattuna ratkaisuun, jossa käytetään pelkkää suojatiemerkinä ilman rakenteellisia toimenpiteitä.

Ylijatketun jalkakäytävän tarkoituksen ja tunnettavuuden lisäämiseksi kaupunki laati asiasta tiedotteen 19.5.2021, jota päivitettiin 13.10.2022.

Useat kadunrakentamisen ratkaisut perustuvat tyyppipiirustuksiin, jotta lopputulos olisi tienkäyttäjän näkökulmasta samanlainen ja siten ymmärrettävämpi eri kohteissa kaupungissa. Liikenne- ja katusuunnittelu-palvelu laati ylijatketusta jalkakäytävästä oman tyyppipiirustuksen vuonna 2021. Tyyppipiirustuksessa on esitetty mm. yhteensä kuuden sentin korotus saavuttaessa sivukadun ajoradalta jalkakäytävän puolelle. Korotuksen arvioitiin olevan riittävä autoilijoille, mutta samalla vielä pyöräilävissä. Lainsäädäntö ei ota kantaa rakenteeseen tai korotuksen suuruuteen. Korotuksella parannetaan pääsuuntaa kulkevien jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sivukadun risteyksessä. Rakenteella myös osoitetaan autoilijoille muutosta pääverkon ja paikallisverkon välillä.

Alkuvuodesta 2023 useat kaupungit Kuntaliiton johdolla tapasivat liikenne- ja viestintäministeriön edustajan. Tapaamisissa käytiin läpi kuntien toiveita tieliikennelain jälkiarviointiin liittyen sekä tieliikennelain päivitys- ja selkeytystarpeita. Väistämissäännön selkeys ylijatketujen jalkakäytävien osalta nousi korostetusti esille, koska mm. talviolosuhteet vaihtelevat maan eri osissa voimakkaasti. Kuntaliitto toimitti listan tieliikennelain päivitys- ja selkeytystarpeista ministeriöön 31.3.2023.

Keväällä 2024 liikenne- ja viestintäministeriö järjesti Kuntaliiton, Väyläviraston ja Helsingin kaupungin edustajien kanssa keskustelutilaisuuden väistämisjärjestelyjen selkeyttämiseksi ylijatketujen jalkakäytävien osalta. Mahdollinen ratkaisu ja liittyminen muuhun säädöskokonaisuuteen on tällä hetkellä liikenne- ja viestintäministeriössä arvioitavana.

Aloitteessa nostetaan esiin erityisesti vaaratilanteet jalankulkijoille ja pyöräilijöille. "Väistämisvelvollisuus risteyksessä"-liikennemerkki eli kärkikolmio koskee ainoastaan ajoneuvojen ja raitiovaunujen välistä väistämistä. Jalankulkijan asemaan merkillä ei ole vaikutusta. Mikäli sivukadulla on kärkikolmio ja kuljettaja ei tiedosta olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä, nykyisiä liikennesääntöjä oikein tulkittaessa on perusteltua olettaa, että risteyksessä ei ole suojatietä ja siten autolla ei olisi väistämisvelvollisuutta jalankulkijoihin. Kärkikolmio aiheuttaisi tilanteessa, jossa autoilija ei ymmärrä olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä, nykyisen lainsäädännön puitteissa hyvin vaarallisia tilanteita jalankulkijoille väistämissäännön vuoksi. Kärkikolmio on puolestaan turha tilanteessa, jossa kuljettaja tiedostaa olevansa ylijatketulla jalkakäytävällä.

Väistämisen liikennesäännöt ja merkitsemisperiaatteet on ratkaistava lainsäädäntötasolla siten, ettei tienpitäjien tarvitse erikseen tulkita tilanteita, milloin väistämisvelvollisuudesta voi syntyä epäselvyyttä. Liiken-

neturvallisuuden näkökulmasta ei ole toivottavaa, että kaupungit tulkitsevat eri tavalla väistämissäntöjä ja niiden merkitsemistä. Tienkäyttäjän on voitava luottaa siihen, että väistämissännöt merkitään yhtenevästi koko maassa. Helsinki noudattaa nykyistä lainsäädäntöä uusia kohteita rakennettaessa. Ennen nykyisen lain voimaan tuloa rakennetuista kohteista ”kärkikolmioita” ei ole systemaattisesti poistettu, mutta se tullaan tekemään lain siirtymäsäännösten puitteissa, jos yllä mainittu lainsäädäntömuutos ei etene.

Ylijatketut jalkakäytävät ovat erinomainen rakenteellinen ratkaisu parantamaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta sekä korostamaan liikennejärjestelyin kadun muuttumista pääverkon kadusta paikalliskaduksi. Nykyisessä lainsäädännön tilanteessa niitä käytetään harkiten korostamaan siirtymää pääverkolta paikallisverkolle, jota tukee myös liikenneympäristö ja paikallisverkon käyttötarkoitus. Liikenneonnettomuuksien osalta ylijatketut jalkakäytävät eivät ole korostuneet vaarallisina paikkoina. Kaupungilla ei ole tiedossa yhtään jalankulkijaan kohdistunutta onnettomuutta ylijatketuilla jalkakäytävillä. Liittymissä on sattunut muutama ajoneuvojen väliseen omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus. Ratkaisu siis toimii yleensä toivotulla tavalla ja autoilijat osaavat väistää näissä tilanteissa hyvin. Erityisesti siinä vaiheessa, kun tämä melko uudehko järjestely tulee tutuksi kaikille. On kuitenkin tärkeää saada valtakunnallisesti yhtenäiset käytännöt järjestelyn toteuttamiseen. Helsinki pyrkii omalta osaltaan edistämään kaikille tienkäyttäjille selkeän ratkaisun löytämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juhani Strandenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano